

Žaliasis pasaulis, 2010, sausio 15

📌 Kretingoje prisimintas šviesuolis Jurgis Pabrėža.

„...pažįst kožną žolelę...“

Kretingoje prisimintas šviesuolis Jurgis Pabrėža.

Lidija UMBRASIENĖ
Palanga

Viduržiemyje Kretingoje prisiminėme žemaičių šviesuolį, vienuolį, mokytoją, mokslininką, liaudies gydytoją, poetą, religinių knygelių ir pirmųjų lietuviškų botanikos ir geografijos vadovėlių autorių Jurgį Pabrėžą – tėvą Ambroziejų. Gimęs 1771 m. toje pačioje Lenkimų parapijoje, kaip ir Simonas Daukantas, Jurgis Pabrėža mokėsi Kretingoje, studijavo mediciną Vilniaus universitete, dėstė pranciškonų mokykloje lotynų kalbą, geografiją ir biologiją.

Mokytoja Ramunė Masiokienė M. Valančiaus viešojoje bibliotekoje pristatė naujai išleistą žymiausią J. Pabrėžos sisteminį botanikos vadovą „Taislius auguminius“, kuriame žemaičių tarpe aprašyti Vakarų Lietuvos augalai.

M. Valančius apie tėvą Ambroziejų rašė: „Kunigs Pabrėža pažįst kožną žolelę mūsų pusėj augonte, kožnos žino vardą ir pavardę, numano taipogi kam kuri yra derontis“. Botanikas J. Pabrėža keletui augalų sukūrė gražius pavadinimus, kaip austėja, gardunytė, guboją, ratainytė, žemuogė.

Renginyje dalyvavusi žaliojo sveikatos klubo „Žolinčių akademija“ prezidentė Danutė Kunčienė atvežė ilgiausią žolynų taką (38,83 m ilgio), austą Kretingoje per Dvaro šventę, Palangoje Birutės dienos renginių metu. Taką audė, žolynais kaišė Punsko lietuviai ir Dainų šventės Vilniuje dalyviai. Šis Lietuvos tūkstantmečių skirtas kūrinyje, dedikuotas tėvui Ambroziejui, sugrįžo į Kretingos vienuolyną, kur bus įkurta žemaičių šviesuolio celė.

J. Pabrėžos gimnazijos mokinės, pritariant gitaroms, giedojo senovines giesmes. Visi dalyvavę šventėje vaišinosi žolelių arbata, ekologiškais paplotėliais su pūslėtuojų guveiniu, pagamintais pagal J. Pabrėžos receptą.

Pašnekesiuose dalyvavo vienuoliai pranciškonai, Kauno medicinos universiteto dėstytojas, farmacininkas Virginijus Skirkevičius ir kiti.

Kretingiškiai gerbia garsaus vienuolio, 32 metus gyvenusio ir dirbusio Kretingoje, atminimą. Jo vardu pavadinta gatvė, gimnazija, šalia bažnyčios pastatytas paminklas (skulptorius Algirdas Bosas). J. Pabrėžos kapo koplyčioje kasdien plevna žvakių liepsnelės.